

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ ФАКТОРОМ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ОПАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ**

з дисципліни «Клініко-психологічні проблеми професійного
стресу»
за напрямом підготовки «Психологія»

Укладач:
доцент кафедри управління людським фактором
Олена СЕЧЕЙКО

Методичні рекомендації розглянуті та
схвалені на засіданні кафедри управління
людським фактором

Протокол № _____ від «__» _____ 2022 р.

Завідувач кафедри   Людмила СИДОРЧУК

Тема 6.

Особливі стани активації, спричинені умовами праці. Нервово-психічна напруга. Стомлення та перевтомлення. Гіподинамія та гіпокенезія. Депривація та моногонія. Причини виникнення та профілактика негативних функціональних станів в професійній діяльності.

Тема 6. Кордонні та патологічні функціональні стани, пов'язані з особливими умовами діяльності.

План

1. Особливі стани активації, спричинені умовами праці.
2. Стомлення та перевтомлення.
3. Гіподинамія та гіпокенезія.
4. Депривація та моногонія.

Література

1. Крайнюк В.М. Психологія стресостійкості особистості. К.: Ніка-Центр, 2017. 431 с.
2. Клінічна психологія: навчальний посібник / укл. Ю.П.Никоненко. – К.:КНТ, 2016. – 369 с.
3. Сечейко О.В. Диференціальна психологія./ Підручник./ О.В.Сечейко .— К.: НАУ, 2014. - 300 с.

Функціональний стан – це сукупність характеристик фізіологічних функцій та психофізіологічних якостей, які визначають рівень активності функціональних систем організму, особливості життєдіяльності та стан працездатності

ФС – це загальна інтегральна характеристика роботи головного мозку, результат взаємодії модулюючих систем мозку і вищих відділів кори великих півкуль, який визначає поточний форму життєву активність індивіда. Визначають такі ФСб

- Нормальний ФС – необхідний рівень роботи забезпечується адекватними енергетичними витратами
  - Граничний ФС – зниження надійності при неадекватно високих енерговитратах
  - Патологічний ФС – надійність не забезпечується, «ціна діяльності» перевищує можливості саморегуляції та підтримки гомеостазу
- Функціональні порушення всіх або деяких систем організму :
- серцево-судинної системи
  - газообміну
  - ендокринних процесів

- загальна дискоординація
- діяльності інших внутрішніх органів

Серед найбільш поширених класифікацій патологічних ФС, пов'язаних з професійною діяльністю є така :

Втома та перевтомлення
Нервово-психічна напруга
Гіподинамія та гіпокенезія
Сенсорна депривація
Монотонія
Стрес.

Термінологічний словник

Особливі стани активації, нервово-психічна напруга, стомлення та перевтомлення, гіподинамія та гіпокенезія, депривація та моногонія.

Питання для самоперевірки

1. Поясніть причини та механізми виникнення патологічних функціональних станів .
2. Опишіть суть профілактичних заходів з виникнення кордонних та патологічних станів під час професійної діяльності .
3. Назвіть основні позитивні та негативні фактори середовища, які впливають на функціональні стани людини
4. Опишіть схеми взаємодії генотипу й середовища як детермінант резистентності патологічним функціональним станам.